Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Minister van JenV

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
7 april 2026

Onze referentie
6907046

nota

Aanbieding beleidsreactie eindrapport 'Onderzoek aanpassingen en gebruik van de Wet Bibob sinds 2020

1. Aanleiding

Tijdens de plenaire behandelingen van de eerste[1] en tweede tranche[2] van de Wet Bibob hebben in 2020 en 2022 de toenmalige ministers van Justitie en Veiligheid toegezegd een evaluatie uit te voeren naar de wetswijzigingen die in deze jaren zijn doorgevoerd. In opdracht van het WODC is deze evaluatie uitgevoerd. Bij brief van 1 december 2025 is de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.[3] In die brief is toegezegd in het eerste kwartaal van 2026 een inhoudelijke reactie op de conclusies uit het rapport aan de Kamer te zenden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om – conform eerdere toezegging - bijgevoegde brief met beleidsreactie op de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek toe te zenden aan de Kamer.

3. Kernpunten

De Wet Bibob is in 2020 en 2022 in twee tranches aangepast om bestuursorganen (nog) beter in staat te stellen de integriteit van de overheid te beschermen. De aanpassingen richten zich onder andere op het uitbreiden van de onderzoeksbevoegdheden van bestuursorganen en het Landelijk Bureau Bibob (hierna: LBB), het verbeteren van de mogelijkheden voor informatiedeling en het verbreden van het toepassingsbereik van de wet.

Uit het onderzoek blijkt dat deze wetswijzigingen de effectiviteit van het eigen onderzoek van bestuursorganen en daarmee ook de effectiviteit van het Bibob-instrument hebben verbeterd. Tegelijkertijd wordt door de onderzoekers geconcludeerd dat het instrument nog niet ten volste wordt benut. Zo maken nog niet alle bestuursorganen gebruik van de verruimingen in het kader van het toepassingsbereik, bestaan er onduidelijkheden over informatiedeling, wordt het Bibob-register beperkt gevuld en zijn de doorlooptijden bij het LBB opgelopen. Een tekort aan capaciteit, kennis en ervaring worden genoemd als belangrijkste knelpunten.

Net als de onderzoekers concludeert u in de brief dat een verdere uitbreiding van de Wet Bibob of een verruiming van de informatiepositie van bestuursorganen op dit moment niet aan de orde is. Tegelijkertijd bieden de uitkomsten van het

[1] Kamerstukken 35 152, nr. 60, 11
[2] Kamerstukken 35 764, nr. 64, 10
[3] Kamerstukken II 2025/2026, 31109, nr. 37

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
7 april 2026

Onze referentie
6907046

onderzoek voldoende aanknopingspunten om de uitvoering van de Wet Bibob verder te versterken. In de beleidsreactie geeft u aan hoe u aan de slag gaat met de belangrijkste aandachtspunten uit het onderzoek.

Zo gaat uw ministerie met het LBB en de Regionale Informatie- Expertise Centra (RIEC's) werken aan bijvoorbeeld handreikingen om de mogelijkheden van informatiedeling tussen bestuursorganen onderling en met informatieleveranciers te verduidelijken en te verbeteren. Daarnaast geeft u in de brief aan voornemens te zijn met het LBB en de RIEC's bestuursorganen te stimuleren het Bibob-register beter te benutten. Om het gebrek aan kennis en capaciteit bij de toepassing van de Wet Bibob aan te pakken, voert uw ministerie voorts diverse initiatieven uit, waaronder het opnemen van de Wet Bibob in het curriculum van relevante opleidingen. Daarbij benadrukt u tevens de belangrijke rol van het LBB en de RIEC's bij voorlichting en ondersteuning van bestuursorganen.

Verder geeft u in de beleidsreactie aan de doorlooptijden van het LBB te willen verbeteren. Op dit moment worden daartoe al maatregelen genomen, zoals het uitvoeren van risicogerichte onderzoeken door het LBB. Daarnaast laat u in dit kader weten in gesprek te gaan met bestuursorganen en het LBB over hoe hun behoeften beter op elkaar kunnen aansluiten, zodat met behoud van de kwaliteit van de onderzoeken de doorlooptijden zo goed mogelijk terug gebracht kunnen worden.

Tot slot gaat u in de brief in op een aanbeveling van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) en twee moties waar met het onderzoek uitvoering aan is gegeven.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

De aanleiding voor het uitvoeren van een wetsevaluatie naar de meest recente twee wetswijzigingen van de Wet Bibob zijn de eerder genoemde toezeggingen die zijn gedaan tijdens de plenaire behandelingen van de eerste en tweede tranche Wet Bibob. Bij de wetsbehandeling van de tweede tranche op 24 maart 2022 zijn ook twee moties aangenomen:

- Motie van de leden van Nispen (SP) en Sneller (D66) waarin wordt verzocht te laten onderzoeken of betrokkenen die onderworpen worden aan een Bibob-onderzoek voldoende en tijdig in staat worden gesteld om inzage te krijgen in de door het bestuursorgaan gebruikte onderliggende informatie;[4]
- Motie van de leden van Nispen (SP) en Bikker (CU) waarin wordt verzocht tweejaarlijks inzicht te geven in de knelpunten waar bestuursorganen die een verminderd beroep doen op het LBB tegenaanlopen bij de toepassing van de Wet Bibob en om oplossingsrichtingen te onderzoeken.[5]

Vanwege de impact die de eerste en tweede tranche wetswijzigingen kunnen hebben op de aangehaalde moties, is door de toenmalig minister van Justitie en Veiligheid uit het oogpunt van efficiëntie en effectiviteit toegezegd om de moties gecombineerd met de evaluatie van de eerste en tweede tranche uit te laten voeren. Omdat de Kamer de wens heeft geuit de moties binnen een termijn van vijf jaar uit te voeren is – door het onderzoek in 2024 te laten aanvangen –

[4] Kamerstukken 35764, nr. 15
[5] Kamerstukken 35764, nr. 17

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
7 april 2026

Onze referentie
6907046

destijds afgeweken van een eerdere toezegging om na vijf jaar een wetsevaluatie uit te voeren.[6]

Verder is ook conform aanbeveling van de NCDR[7] onderzocht of en met welke redenen bestuursorganen Bibob-beleid inzetten in relatie tot levensbeschouwelijke instellingen. Deze aanbeveling is gedaan op basis van signalen dat bestuursorganen de Wet Bibob (onterecht) inzetten bij de vestiging van religieuze instellingen. Omdat de aanbeveling raakt aan de uitvoering van de Wet Bibob is deze meegenomen in de evaluatie als deelonderzoek.

Op de twee aangenomen moties en de aanbeveling van de NCDR wordt in de beleidsreactie ingegaan.

4.2. Krachtenveld

Het ministerie van Justitie en Veiligheid is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van de Wet Bibob. Om inzicht te verkrijgen in knelpunten en signalen onderhoudt JenV structureel contact met de uitvoeringspraktijk. De recente wetsevaluatie geeft waardevolle inzichten in hoe de Wet Bibob in de praktijk wordt toegepast en biedt perspectief voor een verdere aanscherping in de uitvoering van de Wet Bibob. Samen met het Landelijk Bureau Bibob - waarvan het ministerie opdrachtgever is en met wie deze beleidsreactie is afgestemd - bestuursorganen en andere partners zal daar de komende periode verder aan worden gewerkt.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[6] Kamerstukken 35764, nr. 20
[7] Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme 2022